

40 let slovenščine na Univerzi v Bukarešti

40 de ani de limba slovenă la Universitatea din București

Katarina Dovč

Leta 2019 smo praznovali 40. obletnico lektorata slovenščine v Bukarešti. Slavnostni dogodek smo organizirali 26. novembra, ko se nam je iz Ljubljane pridružilo vodstvo fakultete in Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik ter glasbena skupina Muzke. Povabili smo tudi prvo dolgoletno lektorico v Bukarešti, Vido Rus, in iz prve roke slišali, v kako težkih in neizprosnih razmerah je delovala. Obujali smo spomine, slišali, kako delujejo ostale slovenistike po svetu, študente dodatno motivirali s predstavitvijo ekskurzije po Sloveniji, ob vsem tem pa smo prisluhnili še čudovitim slovenskim skladbam. Na dogodku smo se poklonili in izrekli prepotrebne zahvale tudi zdaj že pokojni Evi Catrinescu, prevajalki in lektorici, ki je bila naši slovenistiki zelo naklonjena in vedno v pomoč.

Lektorat slovenščine na podlagi reciprocitete deluje že od študijskega leta 1978/79. Takrat je namreč v Romunijo kot prvi lektor prišel učitelj slovenščine Peter Pal. Ko je po enem letu odšel, je za ohranjanje zavesti o slovenščini skrbel profesor Mirko Živković, ki je študentom srbohrvaščine pripravil seminar o slovenski književnosti in ga izvajal en semester vsako študijsko leto. S prihodom lektorice Vide Rus leta 1984 je lektorat ponovno zaživel. Lektorica je v

Bukarešti delovala polnih dvanajst let in lektoratu zagotovila trdno mesto znotraj študijskega programa. Študente je opremila s priročnikom *Curs introductiv de civilizatia, literatura si limba slovena* (1989) in romunsko-slovenskim vodičem za konverzacijo, *Ghid de converzatie roman-sloven* (1997). V kasnejših letih so na lektoratu delovali še naslednji lektorji: Irena Santoro (1996–2001/2), ki je kasneje, leta 2006 prispevala *Romunsko-slovenski in slovensko-romunski slovar*, Mojca Šoštarko (2002/3–2003/4), Irena Oder (2004/5–2006/7), Aleksandra Boj (2006/7–2007/8) in Boštjan Božič (2008/9–2016/17). Od študijskega leta 2017/2018 na slovenistiki deluje Katarina Dovč.

Lektorat slovenščine deluje v okviru Oddelka za rusko in slovansko filologijo Univerze v Bukarešti (UNIBUC). Njegov status se je od skromnih začetkov vendarle začel počasi spreminjati; v začetku je bil dolgo časa zgolj izbirni jezik s po dvema urama na teden v prvem, drugem in tretjem letniku. V študijskem letu 1997/1998 so lektorati postali dostopni tudi slušateljem drugih fakultet, zato se je slovenščine začelo učiti tudi nekaj nejezikoslovcev. Večja sprememba statusa se je zgodila šele v študijskem letu 2012/2013, ko je slovenščina dobila status obveznega izbirnega predmeta. Slovenščino so takrat namreč kot tretji oz. C-jezik prvič ponudili v naboru petih jezikov, med katerimi so izbirali študenti na prvostopenjskem bolonjskem študiju programa *Prevajalstvo*. Slovenščina je v ta nabor prišla vsako drugo leto, od študijskega leta 2017/2018 pa je prisotna vsako leto. V zadnjih treh letih se praktične ure slovenskega jezika izvajajo za študente od prvega do tretjega letnika na smereh *Filologija* ter *Prevajanje in tolmačenje*, za podiplomske študente programa MA *Balkanske kulturne študije* ter predmet Slovenska kultura in civilizacija za študente slavistike in drugih filoloških smeri. Na smereh *Filologija* ter *Prevajanje in tolmačenje* študentom za tretji oz. C-jezik vsako leto ponudijo pet izbirnih slovanskih jezikov. Kombinacija teh petih je vsako leto drugačna, stalnica pa je slovenščina, ki je po dogovoru v tem naboru vsako leto. Zaradi pozitivnih sprememb in potreb na trgu se je tudi število študentov od začetka delovanja lektorata do danes znatno povečalo. Od začetka do leta 2012 je bilo študentov v povprečju med 10 in 12 na leto, do leta 2017 se je število povečalo na 25 študentov na leto, v zadnjih treh letih jih je med 30 in 35 na leto.

Študenti prevajalstva imajo obvezne štiri semestre. Po dveh semestrih za opravljen izpit dobijo tri kreditne točke. Nekateri študenti fakultativnih skupin

ure slovenščine obiskujejo tudi po končanih štirih semestrih. Celostnega študija slovenistike ni, je pa v šolskem letu 2011/2012 študent Bogdan Daniel Ciurezu zaključil 1. stopnjo diplomskega študija z diplomsko nalogo *Aspecte ale influenței croate și slovene a supra dialectului istroromân*, v kateri se je deloma ukvarjal tudi s slovenščino.

Študentom poleg praktičnih jezikovnih ur ponujamo še veliko obštudijskih dejavnosti. Vsako leto v okviru Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik prejmemo dve štipendiji¹ za udeležbo na Seminarju slovenskega jezika, kulture in literature, ki poteka vsako leto prvih štirinajst dni julija. S tema štipendijama dvema študentoma omogočimo, da za dva tedna prideta v Ljubljano in se поблиže spoznata s kulturo, mentaliteto in seveda jezikom. S prijetno izkušnjo sta potem najboljša ambasadorja za pridobivanje novih študentov.

Od leta 2017 tudi redno organiziramo ekskurzijo v Slovenijo. Do sedaj so se je vsako leto udeležile po tri študentke. Namenjena je predvsem bližnjemu spoznavanju Slovenije in slovenskega jezika; vsako leto obiščemo pomembne institucije in tudi kakšno kulturno prireditvev.

Med študijskim letom pripravljamo filmske večere, gostovanja pisateljev in drugih umetnikov, gledališka gostovanja in prevajalske delavnice. S študenti sodelujemo pri Svetovnih dnevih, ki jih organizira Center za slovenščino kot drugi in tuji jezik. V tem okviru nastajajo predvsem študentski prevodi; 2004 izbor slovenskih literarnih besedil, 2005 filmski podnapisi, 2014 *Žepna slovenščina*, 2018 prevodi odlomkov del Ivana Cankarja itd.

Prevodi pa nastajajo tudi za potrebe lektorata in jih v zadnjih letih dela predvsem doktorandka Alina Irimia. V študijskem letu 2018/19 je za potrebe gostovanja gledališča Glej prevedla besedilo predstave *Nikita. Rojena 1985.*, v letošnjem letu pa nastaja prevod gledališke igre *Naj bo konec lep* za gostovanje ljubljanskega Mini teatra.

Pred letom 2006 je Romunijo pokrivalo Veleposlaništvo RS v Varšavi, zato so bili stiki praktično nemogoči in kulturno delovanje omejeno na lektorjevo samoiniciativo. Ko pa je bilo leta 2006 vzpostavljeno Veleposlaništvo RS v Bukarešti, so se lahko začeli skupni projekti. Tako že več kot deset let skupaj organiziramo gostovanja slovenskih književnikov in drugih umetnikov ter ustvarjalcev, postavljamo razstave, se predstavljamo na Evropski tržnici ipd.

1 Lektorica Vida Rus še vedno »drži rekord«, saj je leta 1990 na SSJLK pripeljala kar 6 študentov.

V zadnjih letih je vedno boljši soorganizator tudi Univerza v Bukarešti; v letu 2017/18 smo na prodekanovo pobudo pripravili *Teden slovanskih jezikov*.

Slovenistika v Bukarešti ima dolgoletno tradicijo in skupna želja je, da jo ohranjamo in nadaljujemo z dobrim delom. V prihodnjih letih se lahko celo nadejamo spremembe statusa slovenščine v B-študij.

Literatura

- Božič, Boštjan. 2010. "Predstavitev programa Slovenščina na tujih univerzah (STU)." *Romanoslavica*, vol. XLVI, nr.1: 41–46.
- Dovč, Katarina. 2019. "Slovenistika na Univerzi v Bukarešti." *Slovenščina in slovenistike na univerzah po svetu*. Mojca Nidorfer Šiškovič, Simona Kranjc, Mateja Lutar (ur.): 119–120.
- Pogorelec, Breda. 1999. "Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik." *Zb. Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik*: 7–15.
- Santoro, Irena. 2008. *Slovenščina na tujih univerzah: Slovene at Foreign Universities*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik.

Povzetek

Lektorat slovenščine v Bukarešti deluje že od študijskega leta 1978/79. Lektorji, ki so delovali tam, so: Peter Pal, Vida Rus, Irena Santoro, Mojca Šoštarko, Irena Oder, Aleksandra Boj, Boštjan Božič in Katarina Dovč. Slovenščina ima status obveznega izbirnega in fakultativnega jezika. Praktične ure slovenskega jezika se izvajajo za študente od prvega do tretjega letnika na smereh *Filologija* ter *Prevajanje in tolmačenje*, za podiplomske študente programa MA *Balkanske kulturne študije* ter predmet Slovenska kultura in civilizacija za študente slavistike in drugih filoloških smeri. Lektorat vsako leto skupaj s Centrom za slovenščino kot drugi in tuji jezik ter Veleposlaništvom RS Slovenije organizira veliko občudijskih dejavnosti in kulturnih prireditev.

Ključne besede: lektorat slovenščine v Bukarešti, status slovenščine, občudijske dejavnosti

Rezumat

Lectoratul de limba slovenă din cadrul Universității din București a fost înființat în 1978. Lectorii de slovenă care au predat în România sunt: Peter Pal, Vida Rus, Irena Santoro, Mojca Šoštarško, Irena Oder, Aleksandra Boj, Boštjan Božič și Katarina Dovč. Slovena are statut de limbă obligatorie și opțională. Cursurile practice de limbă slovenă sunt predate studenților de la programul de licență de la specializările Filologie și Traducere și interpretare, precum și celor din cadrul programului de studii culturale MA Balcanice. La Universitatea din București sunt predate și cursuri de Cultură și civilizație slovenă pentru cei care studiază limbi slave. În fiecare an, lectorul de limba slovenă organizează multe activități extracurriculare și evenimente culturale împreună cu Centrul de Slovenă ca Limbă Străină și Ambasada Republicii Slovenia în România.

Cuvinte cheie: lectoratul de limbă slovenă din București, statutul limbii slovene, activități extrașcolare